

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

29. března 2011 *

Obsah

I – Právní rámec	I - 2314
A – Ustanovení Smlouvy o ESUO	I - 2314
B – Ustanovení Smlouvy o ES	I - 2316
C – Nařízení (ES) č. 1/2003	I - 2316
D – Ustanovení týkající se promlčení v záležitostech stíhání	I - 2317
II – Skutečnosti předcházející sporu	I - 2319
III – Řízení před Soudem a napadený rozsudek	I - 2322
IV – Řízení před Soudním dvorem	I - 2324
V – Návrhová žádání účastnic řízení	I - 2324
VI – K návrhu na znovuotevření ústní části řízení	I - 2327
VII – Ke kasačním opravným prostředkům	I - 2328
A – Ke kasačnímu opravnému prostředku společnosti ARBED (C-201/09 P)	I - 2329
1. K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení článku 97 UO a nařízení č. 1/2003, zneužití pravomoci, nesprávného právního posouzení a nedostatečných odůvodnění	I - 2329
a) Argumentace účastnic řízení	I - 2329
b) Závěry Soudního dvora	I - 2331

* Jednací jazyk: francouzština.

2.	Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení zásad právní subjektivity společností a individuality trestů a sankcí, nedostatečného odůvodnění, chybného výkladu a použití judikatury o přičitatelnosti jednání dceřiné společnosti ve stoprocentním vlastnictví mateřské společnosti, jakož i porušení zásady překážky věci rozsouzené.	I - 2338
a)	K přípustnosti a účinnosti důvodu kasačního opravného prostředku	I - 2338
i)	Argumentace účastnic řízení	I - 2338
ii)	Závěry Soudního dvora	I - 2338
b)	K věci samé.	I - 2339
i)	Argumentace účastnic řízení	I - 2339
ii)	Závěry Soudního dvora	I - 2342
3.	Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení pravidel promlčení a zásady překážky věci rozsouzené, jakož i z nedostatečného odůvodnění	I - 2345
a)	Argumentace účastnic řízení.	I - 2345
b)	Závěry Soudního dvora	I - 2346
4.	Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nedostatečného odůvodnění a porušení práva na obhajobu a zásady překážky věci rozsouzené.	I - 2347
a)	Argumentace účastnic řízení.	I - 2347
b)	Závěry Soudního dvora	I - 2348
B –	Ke kasačnímu opravnému prostředku Komise (C-216/09 P), jehož jediný důvod vychází z nesprávných právních posouzení při výkladu rozhodnutí č. 715/78 ..	I - 2350
1.	Argumentace účastnic řízení	I - 2350
2.	Závěry Soudního dvora	I - 2354
VIII–	K nákladům řízení	I - 2357
		I - 2309

Ve spojených věcech C-201/09 P a C-216/09 P,

jejichž předmětem jsou dva kasační opravné prostředky na základě článku 56 statutu Soudního dvora, podané dne 5. a 10. června 2009,

ArcelorMittal Lucembursko SA, dříve Arcelor Luxembourg SA, se sídlem v Lucemburku (Lucembursko), zastoupená A. Vandencastelem a C. Falmagne, avocats (C-201/09 P),

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Evropská komise, zastoupená F. Castillou de la Torre a E. Gippini Fournierem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

ArcelorMittal Belval & Differdange SA, dříve Arcelor Profil Luxembourg SA, se sídlem v Esch-sur-Alzette (Lucembursko),

ArcelorMittal International SA, dříve Arcelor International SA, se sídlem v Lucemburku (Lucembursko),

žalobkyně v prvním stupni,

a

Evropská komise, zastoupená F. Castillou de la Torre, X. Lewisem a E Gippini Fournierem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku (C-216/09 P),

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

přičemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

ArcelorMittal Lucembursko SA, dříve Arcelor Luxembourg SA, se sídlem v Lucemburku (Lucembursko),

ArcelorMittal Belval & Differdange SA, dříve Arcelor Profil Luxembourg SA, se sídlem v Esch-sur-Alzette (Lucembursko), zastoupená A. Vandencastelem, avocat,

ArcelorMittal International SA, dříve Arcelor International SA, se sídlem v Lucemburku (Lucembursko), zastoupená A. Vandencastelem, avocat,

žalobkyně v prvním stupni,

SODNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, K. Schiemann, A. Arabadžev (zpravodaj) a J.-J. Kasel, předsedové senátů, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet, T. von Danwitz a C. Toader, soudci,

generální advokát: Y. Bot,
vedoucí soudní kanceláře: R. Şereş, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 29. června 2010,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 26. října 2010,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svými kasačními opravnými prostředky se ArcelorMittal Luxembourg SA, dříve Arcelor Luxembourg SA (C-201/09 P), Evropská komise (C-216/09 P), jakož i, prostřednictvím vzájemného kasačního opravného prostředku, ArcelorMittal Belval & Differdange SA, dříve Arcelor Profil Luxembourg SA, a ArcelorMittal International SA, dříve Arcelor International SA (C-216/09 P), domáhají, aby Soudní dvůr částečně zrušil rozsudek Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 31. března 2009, ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise (T-405/06, Sb. rozh. s. II-771, dále jen „napadený rozsudek“), kterým tento soud částečně zrušil rozhodnutí Komise K(2006) 5342 v konečném znění ze dne 8. listopadu 2006 o řízení podle článku 65 Smlouvy o ESUO o dohodách a jednání ve vzájemné shodě evropských výrobců nosníků (věc COMP/F/38.907 – Ocelové nosníky), jehož shrnutí bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ze dne 13. září 2008 (Úř. věst. C 235, s. 4, dále jen „sporné rozhodnutí“).

- 2 Komise měla ve svém sporném rozhodnutí za to, že podnik složený ze společností ArcelorMittal Luxembourg SA, ArcelorMittal Belval & Differdange SA a ArcelorMittal International SA se podílel v rozporu s čl. 65 odst. 1 [UO] v období od 1. července 1988 do 16. ledna 1991 na řadě kartelových dohod a jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem bylo stanovení cen, přidělení kvót a výměna informací, a to ve velkém měřítku, o trhu Společenství s nosníky, a udělila těmto společnostem za tato protiprávní jednání pokutu ve výši 10 milionů eur, za jejíž zaplacení odpovídaly společně a nerozdílně.

I – Právní rámec

A – Ustanovení Smlouvy o ESUO

3 Článek 65 UO stanovil:

„1. Jsou zakázány veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, které přímo nebo nepřímo vedou k vyloučení, omezení nebo narušení obvyklé hospodářské soutěže na společném trhu, a to zejména:

- a) ke stanovování nebo určování cen;
- b) k omezování nebo kontrole výroby, technického rozvoje nebo investic;
- c) k rozdělování trhů, výrobků, zákazníků nebo zdrojů zásobování.

[...]

4. Dohody nebo rozhodnutí zakázané na základě odstavce 1 tohoto článku jsou od počátku neplatné a nelze se jich dovolávat před žádným soudem členských států.

S výhradou žalob podaných k Soudnímu dvoru je Komise výlučně příslušná k rozhodování o souladu uvedených dohod a rozhodnutí s touto smlouvou.

5. Podnikům, které uzavřou dohodu od počátku neplatnou, které provádí nebo se pokusí provádět prostřednictvím rozhodčího řízení, smluvní pokuty, bojkotu nebo jakýmkoli jiným prostředkem od počátku neplatnou dohodu nebo rozhodnutí, anebo dohodu, jejíž schválení bylo zamítnuto nebo odvoláno, nebo které získají schválení na základě vědomě nepravdivých nebo zkreslených informací, nebo které používají praktiky odporující odstavci 1, může Komise ukládat pokuty a penále nepřesahující dvojnásobek obratu dosaženého u výrobků, které jsou předmětem dohod, rozhodnutí nebo jednání odporujících tomuto článku, aniž by byla dotčena skutečnost, že jestliže je jejich předmětem omezení výroby, technického rozvoje nebo investic, zvyšuje se tato maximální výše na 10 % ročního obratu dotyčných podniků, jde-li o pokuty, a na 20 % denního obratu, jde-li o penále. *(neoficiální překlad)*⁴

⁴ Podle článku 97 UO uplynula doba platnosti Smlouvy o ESUO dne 23. července 2002.

B – *Ustanovení Smlouvy o ES*

- 5 Článek 305 odst. 1 ES stanovoval:

„Ustanovení této smlouvy nemění ustanovení Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli, zejména pokud jde o práva a povinnosti členských států, pravomoci orgánů tohoto společenství a pravidla stanovená zmíněnou smlouvou pro fungování společného trhu s uhlím a ocelí.“

C – *Nařízení (ES) č. 1/2003*

- 6 Podle článku 4 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy [o ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1) má Komise „pro účely použití článků 81 [ES] a 82 [ES] [...] pravomoci stanovené tímto nařízením“.
- 7 Článek 7 nařízení č. 1/2003, nadepsaný „Zjištění a ukončení protiprávního jednání“, stanoví:

„1. Pokud Komise na základě stížnosti nebo z vlastního podnětu zjistí jednání v rozporu s články 81 [ES] nebo 82 [ES], může svým rozhodnutím nařídit, aby dotyčné podniky a sdružení podniků takové protiprávní jednání ukončily. [...] Pokud má na tom Komise oprávněný zájem, může rovněž konstatovat, že došlo k protiprávnímu jednání v minulosti.

[...]“

- 8 Podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 může Komise rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud se úmyslně nebo z nedbalosti dopouštějí jednání v rozporu s články 81 ES 82 ES.

D – Ustanovení týkající se promlčení v záležitostech stíhání

- 9 Článek 1 odst. 1 rozhodnutí Komise č. 715/78/ESUO ze dne 6. dubna 1978 o promlčení v záležitostech stíhání a při výkonu práva podle Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli (Úř. věst. L 94, s. 22) a čl. 25 odst. 1 nařízení č. 1/2003 omezují pravomoc Komise k ukládání pokut za porušení právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže v zásadě pětiletou promlčecí lhůtou.
- 10 Článek 1 rozhodnutí č. 715/78 a čl. 25 odst. 2 nařízení č. 1/2003 stanovují, že promlčecí lhůta začíná běžet dnem, kdy došlo k protiprávnímu jednání. V případě trvajících nebo opakovaného protiprávního jednání však začíná lhůta běžet dnem, kdy bylo ukončeno.
- 11 Článek 2 odst. 1 rozhodnutí č. 715/78 a čl. 25 odst. 3 nařízení č. 1/2003 upřesňují, že promlčecí lhůtu přerušuje každý úkon učiněný Komisí za účelem šetření nebo postupu souvisejícího s protiprávním jednáním. K přerušení promlčecí lhůty dochází s účinkem ode dne, kdy byl tento úkon oznámen nejméně jednomu podniku, které se

podílejí na protiprávním jednání. Úkony, kterými se přerušuje promlčecí lhůta, jsou zejména:

- písemné žádosti Komise o informace, jakož i rozhodnutí Komise požadující poskytnutí informací;

 - písemná zmocnění k provedení kontroly nebo písemná pověření k provedení šetření vydaná Komisí, jakož i rozhodnutí Komise nařizující šetření;

 - zahájení řízení Komisí a

 - oznámení námitek, jimiž se zabývá Komise.
- 12 Článek 2 odst. 2 rozhodnutí č. 715/78 a čl. 25 odst. 4 nařízení č. 1/2003 stanovují, že přerušení promlčecí lhůty se vztahuje na všechny podniky, které se podílely na protiprávním jednání.
- 13 Podle čl. 2 odst. 3 rozhodnutí č. 715/78 a čl. 25 odst. 5 nařízení č. 1/2003 začíná běžet promlčecí lhůta po každém přerušení znovu. Avšak promlčení nastane nejpozději dnem, kdy uplynula doba rovnající se dvojnásobku promlčecí lhůty, aniž Komise uložila pokutu nebo sankci. Tato doba se prodlužuje o dobu, po kterou je promlčení zastaveno.

- 14 Podle článku 3 rozhodnutí č. 715/78 a čl. 25 odst. 6 nařízení č. 1/2003 se promlčecí lhůta v záležitostech stíhání zastavuje po dobu, kdy je rozhodnutí Komise předmětem řízení před Soudním dvorem.
- 15 Z článku 4 rozhodnutí č. 715/78 a čl. 26 odst. 1 a 2 nařízení č. 1/2003 vyplývá, že pravomoc Komise vymáhat rozhodnutí ukládající pokuty podle ustanovení Smlouvy o ESUO nebo článku 23 nařízení č. 1/2003 se promlčuje po pěti letech, přičemž tato lhůta začíná běžet dnem, kdy se rozhodnutí stane pravomocným.

II – Skutečnosti předcházející sporu

- 16 Skutkový základ projednávaného sporu, tak jak je vyložen v bodech 16 až 37 napadeného rozsudku, může být shrnut následovně.
- 17 ARBED SA, která změnila svoji firmu na Arcelor Luxembourg SA a poté na Arcelor-Mittal Luxembourg SA (dále jen „ARBED“), byla činná v oboru výroby ocelářských výrobků.
- 18 TradeARBED SA, která změnila svoji firmu na Arcelor International SA a poté na ArcelorMittal International SA (dále jen „TradeARBED“), byla založena jakožto dceřiná společnost ve stoprocentním vlastnictví společnosti ARBED a podnikala v oboru distribuce ocelářských výrobků vyráběných ARBED.

- 19 Společnost ProfilARBED SA, která změnila svoji firmu na Arcelor Profil Luxembourg SA a poté na ArcelorMittal Belval & Differdange SA (dále jen „ProfilARBED“), byla založena dne 27. listopadu 1992 jakožto dceřiná společnost ve stoprocentním vlastnictví společnosti ARBED za tím účelem, aby od uvedeného data převzala hospodářskou a průmyslovou činnost společnosti ARBED v odvětví nosníků.
- 20 V průběhu roku 1991 Komise na základě rozhodnutí přijatých podle článku 47 UO provedla v kancelářských prostorách několika společností, včetně společnosti TradeARBED, šetření. Dne 6. května 1992 Komise zaslala dotyčným podnikům, mezi nimiž byla společnost TradeARBED, ale nikoliv společnosti ARBED a ProfilARBED, oznámení námitek. Společnost TradeARBED se zúčastnila slyšení, které se konalo ve dnech 11. až 14. ledna 1993.
- 21 Rozhodnutím Komise 94/215/ESUO ze dne 16. února 1994 v řízení podle článku 65 Smlouvy o ESUO o kartelových dohodách a jednání ve vzájemné shodě evropských výrobců nosníků (Úř. věst. L 116, s. 1, dále jen „počáteční rozhodnutí“) (*neoficiální překlad*) Komise konstatovala, že se 17 evropských ocelářských podniků, mezi nimi i TradeARBED, účastnilo několika dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě ohledně stanovování cen, rozdělování trhů a výměny důvěrných informací o trhu s nosníky, a to v rozporu s čl. 65 odst. 1 UO, načež uložila pokuty čtrnácti podnikům z tohoto odvětví, mezi nimi i ARBED (11 200 000 ecu), za protiprávní jednání, k nimž došlo v období od 1. července 1988 do 31. prosince 1990.
- 22 Rozsudkem ze dne 11. března 1999, ARBED v. Komise (T-137/94, Recueil, s. II-303), Soud zamítl žalobu na neplatnost počátečního rozhodnutí podanou společností ARBED a zároveň snížil výši pokuty uložené této společnosti na 10 milionů eur.

- 23 Rozsudkem ze dne 2. října 2003, ARBED v. Komise (C-176/99 P, Recueil, s. I-10687), Soudní dvůr uvedený rozsudek Soudu i počáteční rozhodnutí zrušil v rozsahu, v němž se týkaly společnosti ARBED, z důvodu porušení práva na obhajobu.
- 24 V návaznosti na toto zrušení rozhodla Komise o zahájení nového řízení zaměřeného na protisoutěžní chování, které bylo předmětem původního řízení. Dne 8. března 2006 zaslala společnostem ARBED, TradeARBED a ProfilARBED oznámení námitek, v němž je informovala o svém záměru přijmout rozhodnutí o jejich společné a nerozdílné odpovědnosti za předmětná protiprávní jednání, na které tyto společnosti odpověděly dne 20. dubna 2006.
- 25 Komise dne 8. listopadu 2006 přijala sporné rozhodnutí, které ve svých člancích 1 a 2 stanoví:

„Článek 1

Podnik složený ze společností [ARBED, TradeARBED a ProfilARBED] se podílel v rozporu s čl. 65 odst. 1 [UO] na řadě dohod a jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem bylo stanovení cen, přidělení kvót a výměna informací o trhu Společenství s nosníky, a to ve velkém měřítku. Účast takto složeného podniku na tomto protiprávním jednání je prokázána za období od 1. července 1988 do 16. ledna 1991.“

„Článek 2

Společnostem [ARBED, TradeARBED a ProfilARBED] se za protiprávní jednání uvedené v článku 1 ukládá pokuta ve výši 10 milionů eur, za jejíž zaplacení odpovídají společně a nerozdílně.“

III – Řízení před Soudem a napadený rozsudek

- ²⁶ Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 27. prosince 2006 podaly společnosti ARBED, TradeARBED a ProfilARBED žalobu proti spornému rozhodnutí na základě článků 33 UO a 36 UO, jakož i článků 229 ES a 230 ES.
- ²⁷ ARBED, TradeARBED a ProfilARBED svým prvním žalobním důvodem tvrdily, že sporné rozhodnutí je právně nepodložené a že Komise zneužila pravomoc. Druhý žalobní důvod vycházel z porušení pravidel, podle nichž se určuje odpovědnost subjektu, třetí žalobní důvod z porušení pravidel v oblasti promlčení stíhání a čtvrtý žalobní důvod z porušení práva na obhajobu.
- ²⁸ Soud, který měl především za to, že smlouvy Společenství zavedly jednotný právní řád, že Smlouvy o ESUO a o ES sledují společný cíl zachování režimu volné hospodářské soutěže a že zásada, která je společná právním systémům členských států, má v případě změny právní úpravy zajistit, nerozhodne-li se zákonodárce jinak, kontinuitu právních struktur, první žalobní důvod zamítl, když rozhodl, že čl. 7 odst. 1 a čl. 23

odst. 2 nařízení č. 1/2003 musí být vykládány v tom smyslu, že Komisi umožňují i po 23. červenci 2002 zjišťovat existenci kartelových dohod mezi podniky, které byly uskutečněny v odvětvích, které byly *ratione materiae* a *ratione temporis* v působnosti Smlouvy o ESUO, a tyto kartelové dohody sankcionovat.

- 29 Soud rovněž zamítl druhý žalobní důvod, když měl za to, že tento žalobní důvod nebyl uplatňován společností TradeARBED a dále že úvahy Komise nebyly stíženy nesprávným právním posouzeními v tom, že přičítaly protiprávní jednání, kterého se dopustila společnost TradeARBED, společnosti ARBED a – jakožto „hospodářské nástupkyni“ posledně uvedené – společnosti ProfilARBED, na základě skutečnosti, že ARBED drží 100 % kapitálu společnosti TradeARBED a že důkazy potvrzují rozhodující vliv této společnosti na chování společnosti TradeARBED a skutečné uplatňování této moci.
- 30 Co se týče třetího žalobního důvodu, Soud odmítl údajné porušení pravidel v oblasti promlčení stíhání, co se týče společnosti ARBED, když měl za to, že sporné rozhodnutí bylo z důvodu zastavení běhu lhůt po dobu prvního řízení před Soudem a Soudním dvorem přijato jak v pětileté, tak v desetileté promlčecí lhůtě. Soud měl naopak za to, že uvedené zastavení běhu mělo účinek *inter partes*, nikoliv *erga omnes*, a rozhodl, že co se týče společností ProfilARBED a TradeARBED, desetiletá promlčecí lhůta uplynula a v důsledku toho zrušil sporné rozhodnutí v rozsahu, v němž se jich týká.
- 31 Soud zamítl čtvrtý žalobní důvod v rozsahu, ve kterém byl uplatňován společností ARBED, jelikož měl za to, že z důvodu, že se omezila na tvrzení, že důkazy, které mohla mít k dispozici během roku 1990, se po tak dlouhé době ztratily, ARBED neprokázala, jakým způsobem mohla délka správního řízení bránit ve výkonu práva na obhajobu.

- ³² Soud tedy napadeným rozsudkem zrušil sporné rozhodnutí v části, ve které se týkala společností ProfilARBED a TradeARBED, a ve zbývajících částech žalobu zamítl jako neopodstatněnou.

IV – Řízení před Soudním dvorem

- ³³ Usnesením ze dne 10. září 2009 předseda Soudního dvora rozhodl o spojení věcí C-201/09 P a C-216/09 P pro účely ústní části řízení, jakož i rozsudku.

V – Návrhová žádání účastnic řízení

- ³⁴ Svým kasačním opravným prostředkem (C-201/09 P) společnost ARBED navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž ve vztahu ke společnosti ARBED potvrzuje sporné rozhodnutí, a

- uložil Komisi náhradu nákladů tohoto řízení, jakož i nákladů řízení, které proběhlo před Soudem.

35 Ve své kasační odpovědi Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek a
- uložil společnosti ARBED náhradu nákladů řízení.

36 Svým kasačním opravným prostředkem (C-216/09 P) Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž ruší pokuty uložené sporným rozhodnutím společností ProfilARBED a TradeARBED;
- zamítl kasační opravný prostředek společností ProfilARBED a TradeARBED a
- uložil společností ProfilARBED a TradeARBED náhradu nákladů řízení.

37 Ve své odpovědi na uvedený kasační opravný prostředek podaly společnosti ProfilARBED a TradeARBED vzájemný kasační opravný prostředek a navrhují, aby Soudní dvůr:

- potvrdil napadený rozsudek v rozsahu, v němž ruší pokuty, které jim byly uloženy sporným rozhodnutím na základě relativního účinku zastavení běhu promlčecí lhůty;

- podpůrně a vzájemně, zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž:
 - vůči nim uplatňuje Smlouvu o ESUO a nařízení č. 1/2003;
 - přičítá jednání TradeARBED společnosti ProfilARBED;
 - nepřiznává společnosti ProfilARBED promlčení stíhání na základě pravidel týkajících se přerušeni promlčecí lhůty;
 - neuznává porušení práva na obhajobu, kterého se vzhledem k neobvyklé délce řízení může dovolávat společnost ProfilARBED;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení v obou stupních.

³⁸ Ve své replice na uvedený vzájemný kasační opravný prostředek Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl vzájemný kasační opravný prostředek a
- uložil společnostem ProfilARBED a TradeARBED náhradu nákladů řízení.

VI – K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

- 39 Podáním doručeným kanceláři Soudního dvora dne 27. října 2010 navrhla Komise Soudnímu dvoru, aby podle článku 61 jednacího řádu Soudního dvora nařídil znovuotevření ústní části řízení v případě, že by se měl zabývat otázkou odpovědnosti společnosti ProfilARBED vyplývající z toho, že je pokračovatelem hospodářských činností společnosti ARBED. Podle Komise byla tato otázka posouzena generálním advokátem v bodech 224 až 235 jeho stanoviska, ale není předmětem sporu a nebyla mezi účastníky řízení projednána.
- 40 V souladu s dotčeným ustanovením byl ve věci tohoto návrhu vyslechnut generální advokát.
- 41 Podle článku 61 svého jednacího řádu může Soudní dvůr bez návrhu nebo na návrh generálního advokáta nebo na návrh účastníků řízení nařídít znovuotevření ústní části řízení, pokud má za to, že věc není dostatečně objasněna nebo že musí být rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení projednán (viz rozsudek ze dne 8. září 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, C-42/07, Sb. rozh. s. I-7633, bod 31, jakož i citovaná judikatura).
- 42 Soudní dvůr má za to, že v projednávané věci disponuje všemi poznatky nezbytnými pro rozhodnutí sporu a že věc nebude muset přezkoumávat z hlediska argumentu, který před ním nebyl projednán.
- 43 Proto není třeba znovuotevření ústní části řízení nařizovat.

VII – Ke kasačním opravným prostředkům

- ⁴⁴ Ve svém kasačním opravném prostředku (C-201/09 P) uplatňuje ARBED čtyři důvody. Prvním důvodem ARBED uplatňuje porušení článku 97 UO a nařízení č. 1/2003, zneužití pravomoci, nesprávná právní posouzení a nedostatečná odůvodnění.
- ⁴⁵ Druhý důvod vychází z porušení zásad právní subjektivity společností a personality trestů a sankcí, z nedostatečných odůvodnění, chybného výkladu a použití judikatury Soudního dvora o přičitatelnosti jednání 100 % vlastněné dceřiné společnosti mateřské společnosti, jakož i porušení zásady překážky věci rozsouzené a hierarchie norem.
- ⁴⁶ Třetí důvod vychází z porušení pravidel promlčení a zásady překážky věci rozsouzené vážící se k počátečnímu rozhodnutí, jakož i z nedostatečného odůvodnění. Svým čtvrtým důvodem ARBED vytýká Soudu nedostatečné odůvodnění, jakož i porušení práva na obhajobu a zásady překážky věci rozsouzené vážící se k výše uvedenému rozsudku ze dne 2. října 2003, ARBED v. Komise.
- ⁴⁷ Svým kasačním opravným prostředkem (C-216/09 P) uplatňuje Komise jediný důvod, vycházející z nesprávných právních posouzení při výkladu rozhodnutí č. 715/78.

A – *Ke kasačnímu opravnému prostředku společnosti ARBED (C-201/09 P)*

1. K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení článku 97 UO a nařízení č. 1/2003, zneužití pravomoci, nesprávného právního posouzení a nedostatečných odůvodnění

a) Argumentace účastnic řízení

⁴⁸ ARBED zaprvé uvádí, že článek 97 UO stanovoval, že Smlouva o ESUO pozbude platnost dne 23. července 2002 a že sporné rozhodnutí, založené na článku 65 UO, bylo přijato dne 8. listopadu 2006. Soud tím, že rozhodl, že dotčená jednání byla právem stíhána na základě článku 65 UO, porušil článek 97 UO a neodpověděl na její argumenty vycházející z nedostatku právního základu uvedeného rozhodnutí.

⁴⁹ Podle společnosti ARBED se Soud dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že smlouvy Společenství zavedly jednotný právní řád. Podle čl. 305 odst. 1 ES představovala Smlouva o ESUO zvláštní režim, který se odchyloval od obecných pravidel stanovených Smlouvou o ES, a nahrazení právního rámce Smlouvy o ESUO právním rámcem Smlouvy o ES přineslo ode dne 24. července 2002 změnu použitelných právních základů, postupů a hmotněprávních norem. Povinnost orgánů provádět výklad jednotlivých smluv soudržným způsobem může být prováděna pouze v mezích, které stanovují samotné smlouvy, a nemůže tedy orgány vést k tomu, aby udržovaly ustanovení smlouvy, jejíž platnost měla uplynout dne 23. července 2002, v platnosti i po tomto dni.

- 50 Rozsudky ze dne 25. února 1969, Klomp (23/68, Recueil, s. 43), a ze dne 18. července 2007, Lucchini (C-119/05, Sb. rozh. s. I-6199), uváděné Soudem na podporu svého stanoviska nemohou být užitečně uplatňovány k dosažení odlišného závěru. První rozsudek se týkal změny primárního práva Společenství provedené na základě Smlouvy o jednotných orgánech, a nikoli uplynutí platnosti smlouvy, zatímco druhý se týkal rozhodnutí přijatého na základě Smlouvy o ESUO před uplynutím její platnosti, nikoli po něm.
- 51 Zadruhé má ARBED za to, že se Soud tím, že založil pravomoc Komise na nařízení č. 1/2003, dopustil zneužití pravomoci a neodpověděl na její argumenty. Tato společnost uvádí, že nařízení č. 1/2003 bylo přijato po uplynutí platnosti Smlouvy o ESUO a domnívá se, že s ohledem na jeho článek 4 a při neexistenci jakékoli zmínky o Smlouvě o ESUO poskytuje Komisi pravomoc pouze k tomu, aby postihovala jednání porušující články 81 ES a 82 ES.
- 52 I za předpokladu, že by nařízení č. 1/2003 poskytovalo Komisi pravomoc postihovat jednání porušující čl. 65 odst. 1 UO, porušovalo by Smlouvu o ESUO, jelikož přijaté pouze na základě Smlouvy o ES by si činilo nárok na pozměnění Smlouvy o ESUO. Z judikatury vyplývá, že výklad hmotněprávních ustanovení jednotlivých smluv soudržným způsobem nemá žádný dopad na pravomoci přiznané jednotlivým orgánům těmito smlouvami, jelikož orgány mají v rámci každé smlouvy pouze ty pravomoci, které jim touto smlouvou byly přiznány.
- 53 Podle společnosti ARBED vede přístup uplatněný Soudem k tomu, že poskytuje Radě Evropské unie pravomoc rozhodovat o tom, které orgány jsou příslušné k provádění článku 65 UO, zatímco této pravomoci využili tvůrci Smlouvy o ESUO, a dále že mění povahu pravomoci přiznané Komisi Smlouvou o ESUO, která je podle článku 65 UO

výlučná, zatímco v rámci nařízení č. 1/2003 je sdílená s pravomocí vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž a vnitrostátních soudů.

- 54 Výklad Soudu týkající se pravidel upravujících časovou působnost právního předpisu tedy zasahuje do vlastní právní identity každé smlouvy a do pravidel týkajících se hierarchie norem. Soud mimoto zaměnil procesní pravidla, hmotněprávní pravidla a svěřené pravomoci. Z judikatury vyplývá, že otázka pravomoci orgánu předchází otázce, která hmotněprávní a procesní pravidla jsou použitelná, a dále, že právní základ opravňující orgán Unie k přijetí aktu musí být v okamžiku přijetí tohoto aktu v platnosti.

b) Závěry Soudního dvora

- 55 Úvodem je nejprve třeba konstatovat, že všechny dohody naplňující znaky skutkové podstaty popsané v čl. 65 odst. 1 UO, které byly uzavřeny nebo prováděny před 23. červencem 2002, kdy pozbyla platnosti Smlouva o ESUO, mohou vést, až do uvedeného dne, včetně tohoto dne samotného, k vydání rozhodnutí Komise na základě čl. 65 odst. 5 UO, jímž se ukládají pokuty podnikům, které přispěly k uzavření uvedené dohody nebo jejímu provedení.
- 56 Dále je nutno konstatovat, že všechny dohody naplňující znaky skutkové podstaty popsané v čl. 65 odst. 1 UO, uzavřené nebo prováděné mezi 24. červencem 2002 a 30. listopadem 2009, mohly vést k vydání takového rozhodnutí Komise na základě článku 81 ES a čl. 15 odst. 2 písm. a) nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81] a [82] Smlouvy [o ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204), nebo čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003.

- 57 A konečně, rovněž není sporu o tom, že všechny dohody naplňující znaky skutkové podstaty popsané v čl. 65 odst. 1 UO, uzavřené nebo prováděné po 1. prosinci 2009, mohou vést k vydání takového rozhodnutí Komise na základě článku 101 SFEU a čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003.
- 58 V projednávaném případě přitom ARBED v podstatě zpochybňuje konstatování Soudu, podle kterého jí Komise mohla sporným rozhodnutím přijatým po 23. červenci 2002 uložit na základě čl. 65 odst. 1 a 5 UO, ve spojení s čl. 7 odst. 1 a čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003, pokutu za to, že před 23. červencem 2002 přispěla k uzavření a provádění dohody naplňující znaky skutkové podstaty popsané v čl. 65 odst. 1 UO.
- 59 Zprvce, co se týče pravomoci Komise, Soud v bodech 57 a 58 napadeného rozsudku uvedl, že Smlouva o ESUO představovala na základě čl. 305 odst. 1 ES *lex specialis* odchylná od *lex generalis*, jímž je Smlouva o ES, a že z důvodu uplynutí platnosti Smlouvy o ESUO dne 23. července 2002 se dne 24. července 2002 rozšířila působnost obecného režimu vyplývajícího ze Smlouvy o ES na oblasti, které byly původně upraveny Smlouvou o ESUO.
- 60 V bodech 59 až 61 napadeného rozsudku Soud upřesnil, že nahrazení právního rámce Smlouvy o ESUO právním rámcem Smlouvy o ES zapadalo do kontextu kontinuity právního řádu Unie a jeho cílů, jelikož zavedení a zachování režimu volné hospodářské soutěže je jedním z hlavních cílů jak Smlouvy o ES, tak Smlouvy o ESUO. V tomto ohledu zdůraznil, že pojmy dohody a jednání ve vzájemné shodě ve smyslu čl. 65 odst. 1 UO odpovídají pojmům dohody a jednání ve vzájemné shodě ve smyslu článku 81 ES a že obě tato ustanovení jsou vykládána soudem Unie stejně.

- 61 V bodě 62 napadeného rozsudku měl Soud za to, že podle zásady, která je společná právním systémům členských států, je třeba v případě změny právní úpravy zajistit, nerozhodne-li se zákonodárce jinak, kontinuitu právních struktur, a domníval se, že se tato zásada použije na změny primárního práva Unie.
- 62 V bodech 63 a 64 napadeného rozsudku tak Soud došel k závěru, že kontinuita právního řádu Unie vyžaduje, aby Komise zaručila s ohledem na situace, které vznikly za platnosti Smlouvy o ESUO, dodržování práv a povinností platných *eo tempore* jak pro členské státy, tak pro jednotlivce podle Smlouvy o ESUO, a že v důsledku toho musí být čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 vykládán v tom smyslu, že Komisi umožňuje po 23. červenci 2002 ukládat sankce za kartelové dohody v odvětvích spadajících do působnosti *ratione materiae* a *ratione temporis* Smlouvy o ESUO.
- 63 Tyto úvahy nejsou stíženy jakýmkoliv nesprávným právním posouzením. Z judikatury totiž vyplývá, že podle zásady, která je společná právním systémům členských států, jejíž původ lze vystopovat již v římském právu, je třeba v případě změny právní úpravy zajistit, nerozhodne-li se zákonodárce jinak, kontinuitu právních struktur a že se tato zásada použije na změny primárního práva Unie (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Klomp, bod 13).
- 64 Avšak, jak správně uvedla Komise, neexistuje žádný náznak toho, že by si zákonodárce Unie býval přál, aby koluzní jednání zakázaná podle Smlouvy o ESUO nebyla po uplynutí platnosti této smlouvy jakkoliv sankcionována.

- 65 Z konstatování učiněných v bodech 55 až 57 tohoto rozsudku navíc vyplývá, že návaznost smluv o ESUO, ES a FEU zaručuje z pohledu zajištění volné hospodářské soutěže, aby Komise mohla uložit sankci za každé jednání naplňující znaky skutkové podstaty popsané v čl. 65 odst. 1 UO, ať k němu došlo před 23. červencem 2002, nebo po tomto dni, a aby tomu tak bylo i nadále.
- 66 Za těchto okolností by bylo v rozporu s účelem a soudržností Smluv a neslučitelné s kontinuitou právního řádu Unie, kdyby Komise nebyla oprávněna zajišťovat jednotné použití norem vztahujících se ke Smlouvě o ESUO, které vyvolávají účinky i po uplynutí platnosti této smlouvy (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Lucchini, bod 41).
- 67 Zadruhé Soud v posledně uvedeném ohledu v bodech 65, 66 a 68 napadeného rozsudku správně rozhodl, že dodržování zásad, jimiž se řídí časová působnost právního předpisu, jakož i požadavky související se zásadou právní jistoty a ochrany legitimního očekávání, vyžadují použití hmotněprávních pravidel stanovených v čl. 65 odst. 1 a 5 UO na skutkové okolnosti projednávaného případu, které spadají do jeho působnosti *ratione materiae* a *ratione temporis*.
- 68 Zejména je třeba připomenout, že zásada právní jistoty vyžaduje, aby právní úprava Unie umožnila dotčeným osobám přesně se seznámit s rozsahem povinností, které jim uvedená úprava ukládá, a aby tyto osoby měly možnost jednoznačně znát svá práva a povinnosti a postupovat podle toho (rozsudek ze dne 10. března 2009, Heinrich, C-345/06, Sb. rozh. s. I-1659, bod 44 a citovaná judikatura).
- 69 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že v době vzniku skutkových okolností stanovil čl. 65 odst. 1 a 5 UO jasný právní základ pro sankce uložené v projednávaném případě,

takže TradeARBED nemohla nevědět o důsledcích svého jednání. Krom toho, ze zjištění učiněných v bodech 55 až 57 tohoto rozsudku vyplývá, že za totéž jednání by Komise mohla uložit takovou sankci i kdykoliv později.

70 Avšak vzhledem k tomu, že Smlouvy jasně vymezovaly, ještě dříve, než nastaly skutkové okolnosti, protiprávní jednání, jakož i povahu a rozsah sankcí, které bylo možno za toto jednání uložit, není cílem uvedených zásad zaručit podnikům, že pozdější změny právních základů a procesních ustanovení jim umožní vyhnout se jakékoliv sankci za jejich dřívější protiprávní jednání.

71 Je třeba dodat, že Komise již před uplynutím platnosti Smlouvy o ESUO stanovila, že takové sankci se nelze vyhnout, když v bodě 31 svého sdělení týkajícího se určitých aspektů nakládání s případy hospodářské soutěže, které vyplývají z ukončení platnosti Smlouvy o ESUO, přijatého dne 18. června 2002 (Úř. věst. C 152, s. 5), upřesnila, že jestliže konstatuje, že došlo k protiprávnímu jednání v oblasti spadající do působnosti Smlouvy o ESUO, je použitelným hmotným právem, bez ohledu na dobu uvedeného uplatnění, právo platné v době, kdy došlo ke skutečnostem naplňujícím znaky protiprávního jednání, a právem použitelným z procesního hlediska je po uplynutí doby platnosti Smlouvy o ESUO právo vyplývající ze Smlouvy o ES.

72 Mimoto, zásada *lex mitior* v projednávaném případě nebrání použití čl. 65 odst. 5 UO, jelikož pokuta uložená sporným rozhodnutím je každopádně nižší než maximální výše stanovená v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 pro uložení pokuty za porušení unijních pravidel hospodářské soutěže.

- 73 Ze všech těchto okolností vyplývá, že s řádnou péčí postupující podnik nacházející se v situaci společnosti ARBED nemohl v jakémkoliv okamžiku nevědět o důsledcích svého jednání, ani počítat s tím, že by se v důsledku nahrazení právního rámce Smlouvy o ESUO právním rámcem Smlouvy o ES mohl vyhnout jakýmkoliv sankcím za porušení článku 65 UO, kterých se v minulosti dopustil.
- 74 Stran právního základu a použitelných procesních ustanovení Soud v bodech 64 a 67 napadeného rozsudku rovněž správně rozhodl, že pravomoc Komise uložit sporným rozhodnutím dotčenou pokutu vyplývá z čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a že řízení musí probíhat v souladu s tímto nařízením.
- 75 Z judikatury totiž vyplývá, že ustanovení, které je právním základem aktu a které opravňuje orgán Unie k přijetí dotčeného aktu, musí být platné v okamžiku přijetí uvedeného aktu (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 4. dubna 2000, Komise v. Rada, C-269/97, Recueil, s. I-2257, bod 45) a že procesněprávní normy jsou obecně považovány za použitelné v okamžiku jejich vstupu v platnost (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 12. listopadu 1981, Meridionale Industria Salumi a další, 212/80 až 217/80, Recueil, s. 2735, bod 9, jakož i ze dne 23. února 2006, Molenbergnatie, C-201/04, Sb. rozh. s. I-2049, bod 31).
- 76 Je třeba dodat, že použití nařízení č. 1/2003 Komisí neomezilo procesní záruky poskytnuté stíhaným podnikům právním rámcem Smlouvy o ESUO, ale mohlo je spíše zvýšit, což ostatně ARBED nezpochybňuje.

- 77 Z toho plyne, že Soud mohl, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení, dojít v bodech 67 a 68 napadeného rozsudku k závěru, že pravomoc Komise uložit sporným rozhodnutím dotčenou pokutu vyplývá z čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a že řízení musí probíhat v souladu s tímto nařízením a dále že hmotné právo stanovující použitelnou sankci je tvořeno čl. 65 odst. 1 a 5 UO.
- 78 Zatřetí, jelikož ARBED tvrdí, že Soud neodpověděl výslovně na všechny její argumenty, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury povinnost odůvodnit rozsudky, která přísluší Soudu na základě článku 36 a čl. 53 prvního pododstavce statutu Soudního dvora, neukládá Soudu povinnost poskytovat vysvětlení, ve kterém by se vyčerpávajícím způsobem postupně zabýval každou ze všech úvah uvedených účastníky sporu. Odůvodnění tedy může být implicitní za podmínky, že umožní zúčastněným osobám seznámit se s důvody, pro které byla dotčená opatření přijata, a Soudnímu dvoru disponovat poznatky dostatečnými k tomu, aby mohl vykonat svůj soudní přezkum (rozsudek ze dne 2. dubna 2009, Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise, C-431/07 P, Sb. rozh. s. I-2665, bod 42, jakož i usnesení ze dne 21. ledna 2010, Iride a Iride Energia v. Komise, C-150/09 P, bod 42).
- 79 Úvahy Soudu jsou přitom jasné a umožňují společnosti ARBED seznámit se s důvody, na základě kterých Soud zamítl daný žalobní důvod a Soudnímu dvoru disponovat poznatky dostatečnými k tomu, aby mohl provést svůj soudní přezkum. Z toho plyne, že napadený rozsudek není stížen nedostatečným odůvodněním.
- 80 S ohledem na vše, co bylo uvedeno výše, musí být první důvod kasačního opravného prostředku zamítnut.

2. Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení zásad právní subjektivity společností a personality trestů a sankcí, nedostatečného odůvodnění, chybného výkladu a použití judikatury o přičitatelnosti jednání 100 % vlastněné dceřiné společnosti mateřské společnosti, jakož i porušení zásady překážky věci rozsouzené

a) K přípustnosti a relevanci důvodu kasačního opravného prostředku

i) Argumentace účastnic řízení

- 81 V rámci své kasační odpovědi ve věci C-201/09 P Komise tvrdí, že v rozsahu, ve kterém směřuje ke zpochybnění přičítání jednání společnosti TradeARBED společnosti ProfilARBED v bodech 106 až 119 napadeného rozsudku, je tento důvod nepřijatelný, jelikož návrh nemůže platně obsahovat důvod týkající se jiného účastníka řízení.
- 82 Kromě toho má Komise za to, že druhý důvod kasačního opravného prostředku je neúčinný, jelikož se týká pouze uplatnění předpokladu skutečné kontroly vyplývající z držení 100 % kapitálu dceřiné společnosti, a nikoliv konstatování Soudu ohledně toho, že Komise prokázala skutečné vykonávání rozhodujícího vlivu společnosti ARBED na společnost TradeARBED, odůvodňující závěr, podle kterého tyto společnosti tvoří jedinou hospodářskou jednotku.

ii) Závěry Soudního dvora

- 83 Co se týče přípustnosti části důvodu kasačního opravného prostředku týkající se přičitatelnosti jednání společnosti TradeARBED společnosti ProfilARBED, je nutno konstatovat, že tento důvod se netýká napadeného rozsudku v rozsahu, ve kterém se dotýká právní situace společnosti ARBED. Jak však správně tvrdí Komise,

navrhovatelka nemůže uplatňovat důvod kasačního opravného prostředku ve prospěch jiného účastníka řízení. V důsledku toho musí být tento důvod kasačního opravného prostředku prohlášen za nepřijatelný v rozsahu, ve kterém se týká přičitatelnosti jednání společnosti TradeARBED společnosti ProfilARBED.

- ⁸⁴ Co se týče relevance druhého důvodu kasačního opravného prostředku, z bodu 99 napadeného rozsudku vyplývá, že při závěru o existenci hospodářské jednoty společností ARBED a TradeARBED Soud vycházel ze všech úvah předcházejících tomuto bodu, a v důsledku toho i z vyvratitelné domněnky, podle které mateřská společnost stoprocentně kontrolující svoji dceřinou společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na její chování.
- ⁸⁵ Za těchto podmínek je třeba druhý důvod kasačního opravného prostředku věcně přezkoumat.

b) K věci samé

i) Argumentace účastnic řízení

- ⁸⁶ Zaprvé ARBED uvádí, že Soud došel k závěru o přičitatelnosti jednání společnosti TradeARBED společnosti ProfilARBED na základě konceptu rozvinutého v právu hospodářské soutěže, podle kterého právně samostatné podniky mohou tvořit tutéž hospodářskou jednotku. Tento koncept přitom byl do dnešního dne využíván pouze za účelem, aby byly podniky zbaveny důsledků vyplývajících z existence právně samostatných osob tím, že je stanoveno, že zákaz dohod uzavřených mezi podniky

obsažený v článku 81 ES se nepoužije na podniky téže skupiny a že z režimu spojování podniků je vyloučeno nabývání podniků v rámci téže skupiny.

- 87 Tím, že Soud došel k závěru o kolektivní odpovědnosti podniků jedné skupiny na základě jednání jednoho z nich, popřel práva přiznaná jednotlivcům, která jim umožňují vykonávat své hospodářské činnosti prostřednictvím právně samostatných subjektů, z nichž je každý nadán, jakožto právnická osoba, vlastní právní subjektivitou a na které se váže osobní odpovědnost.
- 88 Přístup Soudu navíc vede k nesoudržnému výsledku. Okolnosti, že protiprávní jednání společnosti náležející do skupiny je přičitatelné jak mateřské, tak sesterské společnosti a že pouze mateřská společnost má možnost vyvrátit předpoklad rozhodujícího vlivu, totiž vedou k tomu, že je na sesterské společnosti uplatňován přísnější režim.
- 89 Podle společnosti ARBED tudíž napadený rozsudek porušuje zásady právní subjektivity společností, jakož i personality trestů a sankcí a rozvíjí vnitřní nesoudržnost úvah rovnocennou nedostatečnému odůvodnění.
- 90 Zadruhé má ARBED za to, že tím, že Soud rozhodl, že vyvratitelná domněnka, podle které mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na jednání své dceřiné společnosti, která je v jejím stoprocentním vlastnictví, odůvodňuje přičitatelnost jednání dceřiné společnosti mateřské společnosti, porušil obecné právní zásady a odchýlil se od judikatury Soudního dvora a Soudu. Tyto judikatury vyžadují, aby Komise

prokázala, že její konkrétní výtky mohou být určeny každému z podniků, kterých se týká rozhodnutí o uložení pokut.

- 91 Rozsudky ze dne 25. října 1983, AEG-Telefunken v. Komise (107/82, Recueil, s. 3151), a ze dne 16. listopadu 2000, Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise (C-286/98 P, Recueil, s. I-9925), nemohou odůvodňovat stanovisko Soudu, jelikož první není relevantní a druhý byl vyložen chybně.
- 92 Ve věci, ve které byl vydán výše uvedený rozsudek AEG-Telefunken v. Komise, měl Soudní dvůr podle společnosti ARBED rozhodnout nikoliv o možnosti přičtení protiprávního jednání, kterého se dopustila dceřiná společnost, její mateřské společnosti, ale o důkazu účasti uvedené mateřské společnosti na protiprávním jednání. Na rozdíl od situace dotčené v uvedené věci také vnitrostátní právo použitelné v projednávaném případě nestanoví, že statutární orgány dceřiné společnosti ve stoprocentním vlastnictví jsou totožné s orgány mateřské společnosti.
- 93 Co se týče věci, na jejímž základě byl vydán výše uvedený rozsudek Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise, ARBED tvrdí, že Soudní dvůr nikdy nepotvrdil, že stoprocentní kontrola společnosti postačuje k tomu, aby byla mateřská společnost považována za odpovědnou za jednání své dceřiné společnosti. Na rozdíl od společnosti ARBED, mateřská společnost v uvedené věci v průběhu správního řízení připustila svoji odpovědnost za jednání své dceřiné společnosti. Mimoto v rozhodnutí Komise, na jehož základě byl vydán uvedený rozsudek, zaujala Komise přístup spočívající v uložení sankce mateřské společnosti, existuje-li výslovný důkaz o účasti této mateřské společnosti na protiprávním jednání.
- 94 Zatřetí ARBED tvrdí, že tím, že konstatoval jak rozhodující vliv společnosti ARBED na společnost TradeARBED, tak výkon tohoto vlivu, zatímco jak sporné rozhodnutí, tak počáteční rozhodnutí uznávají, že se ARBED protiprávního jednání výkonem uvedeného vlivu neúčastnila, porušil Soud zásadu překážky věci rozsouzené vztahující se k počátečnímu rozhodnutí a mimo svoji příslušnost nahradil posouzení Komise

vlastním posouzením a chybně uplatnil judikaturu vzešlou z výše uvedených rozsudků AEG-Telefunken v. Komise a Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise.

ii) Závěry Soudního dvora

- ⁹⁵ Podle ustálené judikatury zahrnuje pojem podniku jakoukoli jednotku, která vykonává hospodářskou činnost nezávisle na právním postavení této jednotky a způsobu jejího financování. V tomto ohledu Soudní dvůr upřesnil, že pojem podniku musí být v tomto kontextu chápán jako pojem označující hospodářskou jednotku, i když z právního hlediska je tato hospodářská jednotka složena z více fyzických nebo právnických osob, a dále že pokud taková hospodářská jednotka poruší pravidla hospodářské soutěže, musí nést za toto protiprávní jednání odpovědnost na základě zásady osobní odpovědnosti (rozsudek ze dne 20. ledna 2011, General Química a další v. Komise, C-90/09 P, Sb. rozh. s. I-1, body 34 až 36 a citovaná judikatura).
- ⁹⁶ Jednání dceřiné společnosti může být přičteno mateřské společnosti, zejména pokud tato dceřiná společnost, byť má vlastní právní subjektivitu, samostatně neurčuje své chování na trhu, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jsou jí uděleny mateřskou společností, zejména s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, které tyto dva právní subjekty spojují (rozsudek ze dne 10. září 2009, Akzo Nobel a další v. Komise, C-97/08 P, Sb. rozh. s. I-8237, bod 58, jakož i citovaná judikatura).
- ⁹⁷ Ve zvláštním případě, kdy mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, která porušila unijní pravidla hospodářské soutěže, může tato mateřská

společnost vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti a dále platí vyvratitelná domněnka, že uvedená mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti (výše uvedený rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 60, jakož i citovaná judikatura).

- 98 Za těchto podmínek postačí k tomu, aby bylo možné vycházet z domněnky, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku dceřiné společnosti, aby Komise prokázala, že veškerý kapitál této dceřiné společnosti vlastní její mateřská společnost. Komise následně může považovat mateřskou společnost za společně a nerozdílně odpovědnou za zaplacení pokuty uložené její dceřiné společnosti, s výjimkou případu, kdy tato mateřská společnost, které přísluší vyvrátit tuto domněnku, předloží dostatečné důkazy, které mohou prokázat, že se její dceřiná společnost chová na trhu samostatně (výše uvedený rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 61, jakož i citovaná judikatura).
- 99 Je sice pravda, že Soudní dvůr v bodech 28 a 29 výše uvedeného rozsudku Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise uvedl kromě vlastnictví 100 % kapitálu dceřiné společnosti další okolnosti, jako nezpochybnění vlivu vykonávaného mateřskou společností na obchodní politiku její dceřiné společnosti a společné zastoupení obou společností v průběhu správního řízení, nemění to však nic na tom, že takové okolnosti Soudní dvůr uvedl pouze s cílem popsat souhrn skutečností, na kterých Soud založil své úvahy, a nikoli za účelem podmínit použití domněnky uvedené v bodě 97 rozsudku v projednávané věci předložením dalších nepřímých důkazů o skutečném vykonávání vlivu mateřskou společností (výše uvedený rozsudek Akzo Nobel a další v. Komise, bod 62).
- 100 Z těchto úvah vyplývá, že se Soud nedopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že pokud mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, existuje vyvratitelná domněnka, podle které tato mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti, a že dovolávaná zásada právní

subjektivity společností ani zásada personalit trestů a sankcí nebrání, v rozporu s tvrzením společnosti ARBED, tomu, aby mohla Komise uložit mateřské společnosti pokutu za protiprávní jednání, kterého se dopustila dceřiná společnost, která je v jejím stoprocentním vlastnictví.

- 101 Vykonává-li totiž mateřská společnost rozhodující vliv na jednání své dceřiné společnosti, a zejména na její protisoutěžní chování, je za porušení pravidel stanovených ve Smlouvách o ESUO a ES v oblasti hospodářské soutěže vyplývající z uvedeného chování podle judikatury připomenuté v bodě 95 tohoto rozsudku odpovědný podnik tvořený mateřskou a dceřinou společností.
- 102 Mimoto Soud v bodech 94 a 96 až 98 napadeného rozsudku uvedl, že Komise ve sporném rozhodnutí konstatovala, že nebylo prokázáno, a dokonce ani tvrzeno, že společnost TradeARBED určuje svoji obchodní politiku sama nezávisle na společnosti ARBED, a že doplňující důkazy potvrzují rozhodující vliv společnosti ARBED na chování společnosti TradeARBED a skutečné uplatňování této moci.
- 103 Za těchto podmínek musí být argumenty společnosti ARBED vycházející z chybného použití judikatury týkající se přičitatelnosti chování 100 % vlastněné dceřiné společnosti její mateřské společnosti a nahrazení posouzení Komise vlastním posouzením Soudu odmítnuty.
- 104 K argumentu, podle kterého není přičtení protiprávního jednání sesterské společnosti na základě pojmu hospodářské jednotky soudržné, jelikož vede k tomu, že je vůči této společnosti uplatňován přísnější režim odpovědnosti než vůči mateřské společnosti, stačí připomenout, že v projednávaném případě Komise přičetla uvedené jednání sesterské společnosti z důvodu skutečnosti, že převzala hospodářské činnosti mateřské společnosti, a tudíž není režim odpovědnosti uplatňovaný vůči sesterské společnosti

v žádném ohledu přísnější než režim uplatňovaný na mateřskou společnost, jelikož se odpovědnost sesterské společnosti odvíjí od odpovědnosti mateřské společnosti.

- 105 K argumentu vycházejícímu z porušení zásady překážky věci rozsouzené stačí uvést, že tuto překážku nelze v žádném případě spojovat s rozhodnutím Komise, které bylo navíc zrušeno, jako je tomu v případě počátečního rozhodnutí v rozsahu, ve kterém se týkalo společnosti ARBED.
- 106 Co se týče nedostatečného odůvodnění údajně vyplývajícího z nesoudržnosti úvah Soudu, z výše uvedeného vyplývá, že tato tvrzená nesoudržnost vychází z nesprávného výkladu judikatury týkající se přičitatelnosti chování 100% vlastněné dceřiné společnosti její mateřské společnosti společností ARBED. Tento argument tudíž musí být každopádně odmítnut.
- 107 Z toho plyne, že je třeba druhý důvod kasačního opravného prostředku zamítnout.

3. Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení pravidel promlčení a zásady překážky věci rozsouzené, jakož i z nedostatečného odůvodnění

a) Argumentace účastnic řízení

- 108 ARBED se domnívá, že si Soud tím, že měl za to, že se ARBED podílela na protiprávním jednání, jelikož jí lze přičíst protiprávní jednání, kterého se dopustila TradeARBED,

zaprvé protiřečil, jelikož v bodě 100 napadeného rozsudku rozlišoval odpovědnost na základě přičtení od odpovědnosti vzniklé účastí, zadruhé neprokázal, že ARBED splňuje podmínky, na základě kterých lze vůči ní namítat úkony přerušující nebo stavící promlčecí lhůtu, zatřetí nesprávně použil pravidla pro promlčení a začtvrté porušil zásadu překážky věci rozsouzené.

b) Závěry Soudního dvora

- ¹⁰⁹ K argumentu vycházejícímu z údajně rozporné úvahy Soudu v bodě 106 tohoto rozsudku již bylo uvedeno, že tvrzené nesoudržnosti pocházejí z nesprávného výkladu společností ARBED judikatury týkající se přičitatelnosti chování 100 % vlastněné dceřiné společnosti její mateřské společnosti. Tento argument tudíž musí být odmítnut.
- ¹¹⁰ Z toho plyne rovněž, že v rozporu s tvrzením společnosti ARBED byly úkony přerušující běh promlčecí lhůty z důvodu uvedené přičitatelnosti a existence hospodářské jednoty mezi společnostmi TradeARBED a ARBED namítatelné vůči společnosti ARBED.
- ¹¹¹ A konečně k argumentu vycházejícímu z porušení zásady překážky věci rozsouzené v bodě 105 tohoto rozsudku již bylo uvedeno, že tuto překážku každopádně nelze spojovat s rozhodnutím Komise, které bylo navíc zrušeno, jako je tomu v případě počátečního rozhodnutí v rozsahu, ve kterém se týkalo společnosti ARBED.

- 112 Z výše uvedeného plyne, že třetí důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut.

4. Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nedostatečného odůvodnění a porušení práva na obhajobu a zásady překážky věci rozsouzené

a) Argumentace účastnic řízení

- 113 ARBED uvádí, že před Soudem tvrdila, že důkazy relevantní v rámci vyvrácení domněnky přičitatelnosti protiprávního jednání, kterého se dopustila společnost TradeARBED, které mohla mít ARBED v průběhu roku 1990 k dispozici, jsou po tak dlouhé době šestnácti let ztraceny a že nebyla schopna posoudit relevantnost informací případně užitečných v průběhu řízení. Argument uplatňovaný společností ARBED se tudíž týkal nemožnosti shromáždit důkazy nezbytné pro vyvrácení uvedené domněnky.
- 114 Tím, že Soud rozhodl, že společnosti ARBED přísluší prokázat, že důkazy týkající se skutečné povahy vztahů udržovaných se svojí dceřinou společností jsou ztraceny, tak vyžadoval prokázání negativní skutečnosti, což je z podstaty věci nemožné a postihuje to napadený rozsudek nedostatečným odůvodněním představujícím porušení práva na obhajobu.
- 115 Jelikož Soud v bodě 169 napadeného rozsudku doplnil, že domněnka odpovědnosti figuruje již v počátečním rozhodnutí, ARBED namítá, že toto rozhodnutí neobsahuje

žádnou úvahu o přičitatelnosti protiprávního jednání společnosti jiné společnosti, ale spokojuje se s uvedením skutečnosti, že TradeARBED distribuuje nosníky pro společnost ARBED a že pro zajištění rovného zacházení bylo počáteční rozhodnutí určeno společnosti ARBED.

- 116 K úvahám uvedeným v bodě 171 napadeného rozsudku, podle kterých byla domněnka odpovědnosti podepřena důkazy v počátečním rozhodnutí, ARBED uvádí, že bod 96 výše uvedeného rozsudku Soudu ze dne 11. března 1999, ARBED v. Komise, se týká chování společnosti ARBED po protiprávním jednání a že v bodě 98 uvedeného rozsudku Soud odkazuje na nejistotu týkající se odpovědnosti společností ARBED a TradeARBED.
- 117 Mimoto, jelikož bylo počáteční rozhodnutí v rozsahu, v němž se šetření týkalo společnosti ARBED, Soudním dvorem zrušeno, překážka věci rozsouzené činí argument Soudu neúčinným. Podle společnosti ARBED je úvaha Soudu v rozporu s překážkou věci rozsouzené vázanou na výše uvedený rozsudek ze dne 2. října 2003, ARBED v. Komise, a vychází z nesprávného výkladu počátečního rozhodnutí a výše uvedeného rozsudku ze dne 11. března 1999, ARBED v. Komise, což představuje nedostatečné odůvodnění.

b) Závěry Soudního dvora

- 118 Co se týče argumentu vycházejícího z nemožnosti shromáždit důkazy nezbytné pro vyvrácení domněnky přičitatelnosti společnosti ARBED chování společnosti TradeARBED a skutečnosti, že bylo vyžadováno prokázání negativní skutečnosti, z judikatury vyplývá, že podniku, který tvrdí, že nadměrná délka správního řízení ovlivnila výkon jeho práva na obhajobu, přísluší právně dostačujícím způsobem

prokázat, že z důvodu uvedené nadměrné délky se pro účely své obhajoby proti tvrzením Komise potýkal s obtížemi (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 21. září 2006, Technische Unie v. Komise, C-113/04 P, Sb. rozh. s. I-8831, body 60 a 61).

- 119 Soud měl v bodě 168 napadeného rozsudku za to, že v projednávaném případě se společnosti ARBED nepodařilo prokázat, jak jí mohla délka správního řízení bránit ve výkonu práva na obhajobu, jelikož se omezila na tvrzení, že důkazy, které mohla mít k dispozici v roce 1990, jsou po tak dlouhé době ztraceny.
- 120 Toto konstatování není stíženo žádnou právní vadou. Je třeba připomenout, že ARBED byla adresátem počátečního rozhodnutí a že byla účastníkem prvního řízení před Soudem a Soudním dvorem. Jak však správně tvrdí Komise, takové okolnosti musí vést každou s řádnou péčí postupující společnost k tomu, aby uchovávala dokumenty nezbytné pro svoji obhajobu.
- 121 Z toho plyne, že nemůže-li podnik, který se nachází v situaci společnosti ARBED, podrobně označit konkrétní ztracené důkazy, musí alespoň podrobně popsat potíže, události nebo okolnosti, které mu v daném období bránily plnit jeho povinnost postupovat s řádnou péčí a které vedly k údajné ztrátě důkazů, na kterou uvedený podnik poukazuje.
- 122 Soud a Soudní dvůr mohou až při přezkumu takových konkrétních informací posoudit, zda podnik právně dostačujícím způsobem prokázal, že se při své obhajobě proti tvrzením Komise potýkal s uplatňovanými obtížemi vyplývajícími z nadměrné délky správního řízení, nebo zda uvedené obtíže naopak vyplývají z nedodržení jeho povinnosti postupovat s řádnou péčí.

- 123 Soud tudíž mohl právem rozhodnout, že natolik obecné tvrzení, jaké předložila společnost ARBED, nemůže postačovat k tomu, aby právně dostačujícím způsobem prokazovalo dopad délky řízení na výkon práva na obhajobu.
- 124 S ohledem na toto konstatování jsou argumenty uplatňované společností ARBED vůči doplňujícím úvahám uvedeným Soudem v bodech 169 až 171 napadeného rozsudku neúčinné.
- 125 V důsledku toho musí být čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku zamítnut.
- 126 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že kasační opravný prostředek společnosti ARBED ve věci C-201/09 P musí být zamítnut.

B – Ke kasačnímu opravnému prostředku Komise (C-216/09 P), jehož jediný důvod vychází z nesprávných právních posouzení při výkladu rozhodnutí č. 715/78

1. Argumentace účastnic řízení

- 127 Komise má za to, že Soud za účelem odůvodnění rozlišování mezi účinkem přerušení promlčení a účinkem jeho zastavení při odkazu na rozdíl existující mezi zněním ustanovení čl. 2 odst. 3 a článku 3 rozhodnutí č. 715/78 ohledně účinku *erga omnes* vychází z nesprávného doslovného a příliš restriktivního výkladu uvedených ustanovení.

Neexistence výslovného uvedení účinku *erga omnes* ve znění článku 3 rozhodnutí č. 715/78 nevyklučuje, že toto ustanovení spojuje zastavení běhu lhůty s takovým účinkem, jelikož společným cílem přerušeni a zastavení běhu promlčecí lhůty je zastavení běhu času pro všechny dotyčné podniky.

- ¹²⁸ V rozsudku ze dne 15. října 2002, *Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise* (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, bod 144), Soudní dvůr odmítl doslovný a restriktivní výklad ustanovení týkajících se promlčecích lhůt, když vedle znění ustanovení týkajícího se zastavení běhu promlčecí lhůty zohlednil i cíl, ke kterému toto ustanovení směřuje a potvrdil tak široký výklad pojmu „rozhodnutí Komise“ uvedeného v článku 3 rozhodnutí č. 715/78.
- ¹²⁹ V uvedeném rozsudku Soudní dvůr uvedl, že zastavení běhu lhůty chrání Komisi proti účinku promlčení v situacích, ve kterých musí vyčkat rozhodnutí soudu Unie. Jak přerušeni běhu promlčecí lhůty, tak její zastavení Komisi umožňuje stíhat a účinně sankcionovat jednání, které porušuje pravidla hospodářské soutěže.
- ¹³⁰ Stejně tak podle Komise nelze restriktivní výklad účinků zastavení běhu promlčecí lhůty vyvodit z judikatury citované Soudem v bodě 154 napadeného rozsudku. Zejména v rozsudku ze dne 24. června 2004, *Handlbauer* (C-278/02, Sb. rozh. s. I-6171, bod 40), Soudní dvůr svůj výklad založil na cíli, který pravidla promlčení sledují.
- ¹³¹ Co se týče odkazu Soudu na rozsudek ze dne 14. září 1999, *Komise v. AssiDomän Kraft Products a další* (C-310/97 P, Recueil, s. I-5363), Komise má za to, že logiku

tohoto rozsudku nelze použít na vyšetřovací opatření, jakými jsou kontroly a šetření, jejichž zpochybnění přerušuje nebo staví promlčecí lhůtu.

- 132 Na rozdíl od výkonu opravných prostředků proti konečným rozhodnutím, u nichž nelze vyloučit, že řešení přijaté Soudem je platné, zpochybnění takových opatření může mít dopad na schopnost Komise stíhat v dané věci všechny podniky podílející se na protiprávním jednání, i když tato opatření formálně směřují pouze proti jednomu podniku. Uplatnění uvedeného rozsudku na zastavení běhu promlčecí lhůty tudíž brání řádnému provádění práva hospodářské soutěže, zatímco výklad zohledňující účinek *erga omnes* může zachovávat užitečný účinek tohoto práva.
- 133 Komise upřesňuje, že napadený rozsudek ji nutí, pokud společnost zpochybnila vyšetřovací opatření, které bylo vůči ní uplatněno, pokračovat v šetření ve vztahu k ostatním zúčastněným podnikům a společností a použít ve svém konečném rozhodnutí dokumenty, jejichž legální použití je nejisté, neboť v opačném případě by toto rozhodnutí mohlo být zrušeno. Jelikož ve vztahu k ostatním podnikům běží promlčecí lhůta, nemůže čekat na výsledek soudního řízení týkajícího se uvedeného vyšetřovacího opatření.
- 134 V důsledku toho musí Komise a dotčené podniky do doby, než soud Unie rozhodne o legalitě šetření, i nadále věnovat zdroje na pokračování tohoto šetření a podniky, které nepodaly žalobu proti vyšetřovacímu opatření, musí podat žalobu proti konečnému rozhodnutí a uplatnit v ní protiprávnost tohoto opatření v několika soudních žalobách týkajících se téže otázky. Jelikož jsou tyto podniky uvedeným vyšetřovacím opatřením z právního hlediska dotčeny, přestože bylo uplatněno vůči jinému podniku, musí mít možnost uplatnit údajnou protiprávnost téhož opatření před uvedeným soudem.

- 135 Komise má rovněž za to, že tato situace není srovnatelná se situací týkající se vyšetřovacích opatření nepodléhajících opravným prostředkům, jelikož může v dalším řízení případné problémy napravit a před soudem Unie neprobíhá žádné řízení.
- 136 Mimoto se Komise domnívá, že napadený rozsudek usnadňuje obcházení placení pokuty. Jelikož se stavení dotýká pouze společnosti, která podala žalobu, mohla by, deset let po ukončení protiprávního jednání, uskutečnit restrukturalizaci nebo převod svého majetku na jinou společnost, která není zastavením běhu lhůty dotčena, a tato situace by tak skupině umožňovala vyhnout se uložení pokuty.
- 137 Kromě toho překrývá se článků 2 a 3 rozhodnutí č. 715/78, které vyplývá z toho, že uvedený čl. 2 odst. 3 odkazuje ohledně obnovení běhu promlčecí lhůty po jeho přerušení na uvedený článek 3, a dále z toho, že posledně uvedený článek odkazuje na rozhodnutí Komise uvedené v tomto čl. 2 odst. 3, hovoří proti rozlišování, ke kterému dospěl Soud.
- 138 Komise se domnívá, že přípravné práce na nařízení Rady (EHS) č. 2988/74 ze dne 26. listopadu 1974 o promlčení v záležitostech stíhání a výkonu práva v oblasti dopravy a hospodářské soutěže v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. L 319, s. 1) potvrzují její výklad rozhodnutí č. 715/78. Uvádí, že již původní návrh stanovoval, že přerušení promlčení bude mít účinek *erga omnes*, což odráží přístup k promlčení *in rem*, na rozdíl od přístupu *in personam*, obhajovaného některými delegacemi. Kompromis nakonec umožnil použít první z těchto přístupů. Ustanovení týkající se zastavení běhu promlčecí lhůty byla na návrh jedné z delegací vložena až na základě druhého revidovaného návrhu.

- 139 Komise z toho vyvozuje, že Rada uplatnila přístup k promlčení *in rem* pro všechny normy, které se ho týkají, včetně norem týkajících se stavení běhu lhůty. Rada v tomto ohledu neposkytla žádná další upřesnění, jelikož poté, co byla učiněna volba týkající se povahy promlčení, nebylo nutné tuto volbu specifikovat rovněž pro jeho stavení.
- 140 Podle Komise vzhledem k tomu, že promlčení je výjimkou existující pouze, je-li stanovena, směřuje zásada, podle které je třeba výjimky vykládat restriktivně, rovněž k podpoře jejího stanoviska. Není tudíž namístě pravidla týkající se promlčení vykládat široce, způsobem výhodným pro podniky. Judikatura Soudního dvora nikdy nepodpořila restriktivní výklad pravidel týkajících se stavení běhu promlčecí lhůty.

2. Závěry Soudního dvora

- 141 Z judikatury vyplývá, že stavení běhu promlčecí lhůty odůvodňuje samotná skutečnost, že je žaloba projednávána před Tribunálem nebo Soudním dvorem (výše uvedený rozsudek *Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise*, bod 153).
- 142 Soudní dvůr rovněž rozhodl, že pokud se osoba, které je rozhodnutí určeno, rozhodne podat žalobu na neplatnost, jsou soudu Unie předloženy pouze prvky rozhodnutí, které se jí dotýkají. Naproti tomu prvky rozhodnutí, které se dotýkají jiných osob, jimž bylo rozhodnutí určeno a které nebyly napadeny, nespádají do předmětu sporu, o němž má soud Unie rozhodovat (výše uvedený rozsudek *Komise v. AssiDomän Kraft Products a další*, bod 53).

- ¹⁴³ Kromě toho podle čl. 4 odst. 2 rozhodnutí č. 715/78 a čl. 26 odst. 2 nařízení č. 1/2003 začínají promlčecí lhůty pro vymáhání běžet dnem, kdy se rozhodnutí stane pravomocným. Soudní dvůr upřesnil, že tato lhůta tedy běží zejména od okamžiku uplynutí lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o protiprávním jednání a o pokutě, nedošlo-li k podání žaloby (viz obdobně výše uvedený rozsudek *Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise*, bod 137).
- ¹⁴⁴ Z výše uvedeného vyplývá, že ve vztahu k podnikům, které nepodaly žalobu proti konečnému rozhodnutí Komise, kterým jim byla uložena pokuta podle článku 65 UO nebo článku 23 nařízení č. 1/2003, se toto rozhodnutí stává pravomocným a dále že tato pravomocná povaha má za následek, že vůči nim začíná běžet lhůta pro vymáhání uvedeného rozhodnutí stanovená v článku 4 rozhodnutí č. 715/78 a článku 26 nařízení č. 1/2003.
- ¹⁴⁵ Z toho plyne, že ve vztahu k těmto podnikům nemůže mít žaloba jiného podniku proti těmto pravomocnému rozhodnutí žádný odkladný účinek.
- ¹⁴⁶ Mimoto, jak znění článku 3 rozhodnutí č. 715/78 a čl. 25 odst. 6 nařízení č. 1/2003, tak cíle sledované těmito články pokrývají současně žaloby podané proti úkonům uvedeným v článku 2 rozhodnutí č. 715/78 a v čl. 25 odst. 3 nařízení č. 1/2003, které jsou napadnutelné, jakož i žaloby směřující proti konečnému rozhodnutí Komise (viz obdobně, výše uvedený rozsudek *Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise*, bod 146).
- ¹⁴⁷ Jelikož článek 3 rozhodnutí č. 715/78 a čl. 25 odst. 6 nařízení č. 1/2003 nijak nerozlišují mezi rozhodnutími, na které je vázán odkladný účinek, není tudíž v rozporu s tvrzením Komise namísto spojovat s žalobami podanými proti úkonům uvedeným

v článku 2 rozhodnutí č. 715/78 a v čl. 25 odst. 3 nařízení č. 1/2003, které jsou napadnutelné, účinek *erga omnes*.

- ¹⁴⁸ S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba konstatovat, že se Soud tím, že rozhodl, že účinek stavení běhu promlčecí lhůty, který je podle článku 3 rozhodnutí č. 715/78 a čl. 25 odst. 6 nařízení č. 1/2003 spojen se soudním řízením, působí pouze *inter partes*, nedopustil žádného nesprávného právního posouzení.
- ¹⁴⁹ V projednávaném případě se však, jak správně tvrdí ProfilARBED a TradeARBED, počáteční rozhodnutí týkalo výhradně společnosti ARBED a soudní řízení, které vedlo ke zrušení uvedeného rozhodnutí v rozsahu, ve kterém se týkalo společnosti ARBED, probíhalo výhradně mezi společnostmi ARBED a Komisí. Z toho plyne, že z uvedeného řízení nelze vyvodit žádný účinek stavení běhu lhůty ve vztahu ke společnosti ProfilARBED nebo TradeARBED.
- ¹⁵⁰ Za těchto okolností musí být kasační opravný prostředek Komise ve věci C-216/09 P zamítnut.
- ¹⁵¹ Jelikož ProfilARBED a TradeARBED podaly svůj vzájemný kasační opravný prostředek ve věci C-216/09 P podpůrně, pro případ, že by Soudní dvůr měl kasačnímu opravnému prostředku Komise vyhovět, není namístě uvedený vzájemný kasační opravný prostředek přezkoumávat.

VIII – K nákladům řízení

- ¹⁵² Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě článku 118 téhož řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Podle čl. 69 odst. 3 prvního pododstavce uvedeného řádu může Soudní dvůr rozhodnout, že každý z účastníků řízení ponese vlastní náklady, pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch nebo pokud jsou k tomu dány výjimečné důvody.
- ¹⁵³ Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a ARBED neměla v řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-201/09 P úspěch, je třeba této společnosti uložit náhradu nákladů řízení o kasačním opravném prostředku.
- ¹⁵⁴ Co se týče kasačního opravného prostředku ve věci C-216/09 P, Soudní dvůr má za to, že vzhledem ke zvláštním okolnostem projednávaného případu je třeba rozhodnout, že Komise, jakož i společnosti TradeARBED a ProfilARBED ponесou vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) Kasační opravné prostředky se zamítají.

2) ArcelorMittal Luxembourg SA ponese vlastní náklady řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-201/09 P a ukládá se jí náhrada nákladů tohoto řízení vynaložených Evropskou komisí.

- 3) Evropská komise, ArcelorMittal Belval & Differdange SA a ArcelorMittal International SA ponesou vlastní náklady řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-216/09 P.**

Podpisy.